

Verdeling waterbeheer: beheergrenzen waterschap en Rijkswaterstaat

1. Inleiding

De Waterwet (geldig m.i.v. 22 december 2009) voorziet in een uitdrukkelijke toedeling van het waterbeheer aan het Rijk of aan het waterschap. Hoe is het geregeld? Deze bijlage bevat een uitleg van de verdeling van het waterbeheer: het beheer van oppervlaktewaterlichamen (§ 2) en het beheer van waterkeringen (§ 3).

De volgende regelingen zijn relevant: het Reglement voor Waterschap Rivierenland, de Waterwet, het Waterbesluit en de Waterregeling.

2. Beheer van oppervlaktewaterlichamen

- NB. De wetgever gebruikt de term “oppervlaktewaterlichaam”. Een oppervlaktewaterlichaam is een “samenhangend geheel van vrij aan het aard oppervlak voor komend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem, oevers en, voorzover uitdrukkelijk aangewezen krachtens deze wet, drogere oevergebieden, alsmede flora en fauna” (definitie art. 1.1 Waterwet). Voorbeelden zijn: watergang, sloot, waterplas/meer. Voor de leesbaarheid van deze bijlage wordt vanaf nu de term “watergang” gebruikt.

Wie beheert welke watergangen?

Allereerst is de verdeling van het beheer van watergangen beschreven in de Waterwet en het Waterbesluit. Daarnaast is op kaart vastgelegd waar het Rijk of het waterschap beheerder is van welk deel van het watersysteem.

Ad. 1 Hoofd/regionaal watersysteem

De Minister van Verkeer en Waterstaat (in de praktijk: Rijkswaterstaat - RWS) is verantwoordelijk voor het hoofdsysteem. Het gaat om de grote wateren zoals de Noordzee, de Waddenzee en de grote meren en kanalen. (art. 3.1 Waterwet en Bijlage II van het Waterbesluit).

Het regionale watersysteem wordt bij provinciale verordening aan een overheidslichaam toebedeeld (art. 3.2 Waterwet). Waterschap Rivierenland is door de vier provincies (Gelderland, Zuid-Holland, Utrecht en Noord-Brabant) aangewezen als beheerder van het regionaal systeem in het Rivierengebied. Volgens artikel 4, eerste lid van het Reglement voor Waterschap Rivierenland is de taak van het waterschap de waterstaatkundige verzorging van zijn gebied, voor zover deze taak niet bij andere publiekrechtelijke lichamen berust (op basis van andere, hogere wetgeving, bijv. de Waterwet). De kaart bij het Reglement geeft de grenzen aan van het beheersgebied van Rivierenland. De grenzen van het gebied zijn ingetekend in het midden van de grote rivieren.

Ad. 2 Grenzen beheer van watergangen op kaart

De Waterregeling bevat kaarten voor de drie onderdelen van beheer van watergangen, namelijk waterkwaliteitsbeheer, waterkwantiteitsbeheer en waterstaatkundig beheer¹.

¹ De wetgever streeft ernaar om binnen vijf jaar waarin de Waterwet van kracht is al het beheer van oppervlaktewaterlichamen in één hand te krijgen, dus bij Rijkswaterstaat dan wel het waterschap.

De wetgever heeft de volgende drie grenzen gehanteerd:

1. waterstaatkundig beheer (waterstaatswerken): buitenkruinlijn
2. waterkwaliteit: buitenkruinlijn
3. waterkwantiteit: hoogwatergrens

Op de kaart van de waterkwaliteit wordt ook de grens van de droge oevergebieden aangegeven. Dit geeft de grens aan tussen waterbodembodem (RWS bevoegd in geval van sanering van de waterbodembodem) en landbodembodem (provincie bevoegd in geval van sanering van de landbodembodem).

De grenzen vind je op de kaarten behorend bij de Waterregeling. Deze kaarten kan je vinden op de website van de helpdeskwater:

- [Kaart van Nederland](http://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/wetgeving-beleid/waterwet/regelingen/kaart-waterregeling/): <http://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/wetgeving-beleid/waterwet/regelingen/kaart-waterregeling/> (Kaart bijlage Waterregeling).
- [Westelijk gebied WSRL](http://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/wetgeving-beleid/waterwet/regelingen/kaart-waterregeling/detail_kaarten/3e-rij-kaart-2/): http://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/wetgeving-beleid/waterwet/regelingen/kaart-waterregeling/detail_kaarten/3e-rij-kaart-2/
- [Oostelijk gebied WSRL](http://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/wetgeving-beleid/waterwet/regelingen/kaart-waterregeling/detail_kaarten/3e-rij-kaart-3/): http://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/wetgeving-beleid/waterwet/regelingen/kaart-waterregeling/detail_kaarten/3e-rij-kaart-3/

Voor Waterschap Rivierenland zijn er ruim 40 kaarten van belang.

- Maas kaart nr 24 t/m 40
- Waal nr 128 t/m 140
- Rijn nr 145 t/m 158

3. Beheer van waterkeringen

3.1 Wie beheert welke keringen?

Het Waterbesluit bevat in bijlage III een lijst van waterkeringen, die in beheer zijn bij het rijk (artikel 3.2 Waterbesluit). Het waterschap beheert alle overige waterkeringen in het beheergebied van WSRL.

3.2 Waar staan de grenzen van deze waterkeringen?

De leggers die voor deze waterkeringen moeten worden gemaakt (door RWS en het waterschap) geven de grenzen van het beheergebied van waterkeringen nader aan.